

Kuolinpesän pankkiasiat Nordeassa

Kuolinpesän pankkiasiat ennen perunkirjoitusta

Haluamme auttaa läheisensä menettänyttä surun keskellä. Tässä esitteessä kerromme, miten hoitaa sujuvasti kuolinpesän pankkiasioita Nordeassa.

Neuvoja kuolinpesän pankkiasioissa saat myös Nordea 24/7 -asiakaspalvelusta numerosta 0200 3000 (pvm/mpm) ma–su 24 h/vrk. Asiakaspalvelussa työskentelee kuolinpesäasioihin erikoistuneita neuvojia.

Tieto kuolemantapauksesta

Nordea saa tiedon kuolemantapauksesta Väestötietokeskuksesta. Tieto tulee usein viiveellä, joten on suositeltavaa ilmoittaa kuolemantapauksesta pankille mahdollisimman pian, jotta voimme huomioida uuden tilanteen palveluissamme.

Kuolinpesän kulutili

Kulutili on kuolinpesälle laskujen maksamista varten avattava uusi tili. Kulutilille voi siirtää muilta kuolinpesän Nordeassa olevilta tileiltä yhteensä enintään 10 000 euroa tai tätä pienemmän summan, jonka arvioidaan kattavan tiedossa olevat laskut. Kulutilin avaaminen edellyttää suostumusta kaikilta ennen perunkirjoitusta tiedossa olevilta osakkailta, jotka voivat antaa valtakirjan kulutilin avaamiseksi ja liittämiseksi valtuutetun verkkopankkipalveluun. Pankki toteaa osakkaat tilinavauksen yhteydessä ennen perunkirjoitusta saatavilla olevista asiakirjoista, kuten vainajan virkatodistuksesta ja mahdollisesta testamentista. Ohjeet ja valtakirja kulutilin avaamiseksi löytyvät erillisestä esitteestä sekä osoitteesta www.nordea.fi/kuolinpesa.

Kuolinpesän laskujen maksaminen

Ensimmäiset kuolinpesän laskut liittyvät usein kuolemantapaukseen, kuten hautaukseen ja muistotilaisuuteen. Myös vainajan elinaikaisista laskuista, kuten sairaanhoitokuluista ja yhtiövastikkeesta, huolehtiminen kuuluu kuolinpesälle. Nordeassa olevalta kuolinpesän tililtä voidaan maksaa kaikki kuolinpesälle tai vainajalle osoitetut laskut. Laskut voi maksaa yksikin kuolinpesän edustaja, kuten leski, perillinen tai muu kuolinpesän asioista huolehtiva omainen. Laskut voi maksaa helposti soittamalla 24/7-asiakaspalveluumme, Nordea.fi-verkkosivuilla suojatussa chatissa tai osakkaan omaan verkkopankkipalveluun liitettävän kuolinpesän kulutilin avulla. Nordean toimipisteessä asiointi ei ole välttämätöntä.

Kuolinpesän palveluiden voimassaolo

Edesmenneen asiakkaan sopimukset ja palvelut Nordeassa pysyvät pääsääntöisesti voimassa niitä koskevan määräysvallan siirtyessä kuolinpesän osakkaille. Palveluista lakkaavat asiakkaan elinaikanaan antamat tilejä ja muita palveluita koskevat valtuutukset, tilinkäyttöoikeudet sekä näihin liitetyt tilinkäyttövälitteet, kuten verkkopankkipalvelu ja maksukortit. Näin siksi, että päätösvalta tilinkäytössä ja muissa kuolinpesän omaisuutta koskevissa toimenpiteissä on siirtynyt kuolinpesän osakkaille yhteisesti. Osakkaat voivat sopia helposti kuolinpesän palveluiden järjestämisestä Nordean valtakirjamallin avulla.

Tiedot kuolinpesän palveluista

Kun olemme saaneet tiedon kuolemantapauksesta, lähetämme perunkirjoitusta varten saldotodistuksen Nordeassa olevista palveluista asiakkaan viimeiseen kotiosoitteeseen. Perukirjaan tarvitaan usein lisätietoja kuolinpesän omaisuudesta, kuten tallelokero sisällön luettelointia. Yksikin kuolinpesän osakas saa kaikki perunkirjoitusta varten tarvitsemansa tiedot kuolinpäivältä ja sen jälkeiseltä ajalta. Tietoja asiakkaan elinajalta voimme luovuttaa vasta perunkirjoituksen jälkeen kaikkien osakkaiden suostumuksella.

Tallelokeron luettelointi

Jos kuolinpesällä on tallelokeron, sen sisältö on luetteloitava ennen perunkirjoitusta. Luetteloinnin voi tehdä kuolinpesän osakas yksin tai kuolinpesän osakkaiden valtakirjalla valtuuttama henkilö. Pankin edustaja luetteloi koko tallelokeron sisällön, ja tarvittaessa asiakirjoista voidaan ottaa kopioita perunkirjoitusta varten. Tallelokeron ei saa tyhjentää ennen perunkirjoitusta.

Lesken henkilökohtaiset pankkiasiat

Lesken asiakassuhde Nordeassa jatkuu aviopuolison poismenon jälkeen normaalisti. Leski hoitaa pankkitilejä ja muuta varallisuuttaan itsenäisesti, ja hänellä säilyy myös oikeus nostaa kuolinpesän kanssa yhteisen tai-tilin varoja. Myös lesken varat ja velat on ilmoitettava perukirjassa, mitä varten leski voi tilata perunkirjoitusta varten saldodistuksen Nordeassa olevista tileistä, lainoista ja muista palveluistaan.

Kuolinpesän pankkiasiat perunkirjoituksen jälkeen

Selvitys kuolinpesän osakkaista

Nordealla on velvollisuus varmistaa huolellisesti, ketkä ovat edesmenneen asiakkaan kuolinpesän osakkaita. Toteamme osakkaat vainajan perukirjasta ja muista kuolinpesän tilaa selvittävästä asiakirjoista. Selvityksen kesto vaihtelee tapauskohtaisesti. Voimme pyytää lisäselvitystä, jos toimitettujen asiakirjojen perusteella on epäselvää, keitä osakkaat ovat. Ilmoitamme kuolinpesän asioita hoitavalle osakkaalle heti, kun selvitys kuolinpesän osakkaista on valmistunut.

Kuolinpesän asiakirjojen toimittaminen

Perukirjan liitteineen voi toimittaa Nordealle helposti Omaposti-palvelun kautta tai kirjeitse. Asiakirjojen toimittaminen ei edellytä toimipisteessä asiointia.

Omaposti-palvelu Nordean verkkosivuilla:
<https://www.nordea.fi/omaposti>

Postiosoite kuolinpesän asiakirjojen toimittamiseen:
Nordea Bank Oyj
Operations Finland / Estates
5001230-2101
00006 VASTAUSLÄHETYS

Muiden asiakirjojen toimittaminen on tapauskohtaista. Viereisestä taulukosta löydät lisätietoja. Jos sinulla on kysyttävää tarvittavista asiakirjoista, autamme sinua 24/7-asiakaspalvelussamme numerossa 0200 3000.

Yleisimmät asiakirjat kuolinpesän osakkaiden selvittämiseksi

Toimitathan Nordealle vain jäljennökset kaikista alla mainituista asiakirjoista.

Perukirja

Vainajan perukirja on toimitettava kokonaisuudessaan. Perukirjan osakastietojen vahvistaminen maistraatissa on suositeltavaa, sillä tällöin osakkaiden selvittämiseen ei tarvita perukirjan lisäksi muita alla mainittuja liiteasiakirjoja.

Vainajan sukuselvitys

Vainajan virkatodistussarjan tulee olla kattava 15 vuoden iästä kuolinhetkeen. Vastaava sukuselvitys on toimitettava myös perillisestä, joka on kuollut ennen perittävää.

Testamentti

Testamentin lainvoimaisuus todetaan lakimääräisten perillisten allekirjoittamista tiedoksisaanti- ja hyväksymisilmoituksista. Jos perillinen ei ole ilmoittanut luopuvansa oikeudestaan moittia testamenttia, testamentin lopullisuus todetaan käräjäoikeuden antamasta lainvoimaisuustodistuksesta. Rintaperillisen osalta on toimitettava selvitys, vaatiiko hän lakiosaansa.

Avioehtosopimus

Avioehtosopimuksesta tai sen liitteestä on ilmentävä tieto rekisteröinnistä.

Aiemmin kuolleen puolison perukirja

Myös aiemmin kuolleen puolison perukirja on toimitettava liitteineen. Jos aiemmin kuolleen puolison kuolinpesän ja lesken välillä on tehty ositus, myös osituskirja on toimitettava.

Ilmoitus perinnöstä luopumisesta

Perillisestä, joka on ilmoittanut luopuvansa perinnöstä, on toimitettava kattava virkatodistussarja 15 vuoden iästä luopumishetkeen sijaantulijoiden selvittämiseksi.

Holhousviranomaisen lupa

Jos kuolinpesän osakas on alaikäinen tai täysi-ikäinen, jolle on määrätty edunvalvoja, kuolinpesän varojen jakaminen osakkaille edellyttää holhousviranomaisen ositukseen tai perinnönjakoon myöntämää lupaa. Lisätietoja antaa maistraatti.

Mahdolliset muut asiakirjat

Luettelo ei ole tyhjentävä, vaan osakkaiden tai heidän laillisten edustajiensa toteaminen voi edellyttää tapauskohtaisesti myös muuta selvitystä, esimerkiksi avioeron jälkeen laadittua osituskirjaa, perittävän jälkeen kuolleen osakkaan perukirjaa tai päätöstä edunvalvojan sijaisen määräämisestä.

Valtakirja kuolinpesän pankkiasioihin

Perunkirjoituksen jälkeen pankkiasioita on helpointa hoitaa osakkaiden antamalla valtakirjoilla. Valtuutettu voi alkaa hoitaa kuolinpesän pankkiasioita Nordeassa, kun selvitys osakkaista on valmistunut, ja kaikilta osakkailta on saatu yksilöity valtakirja. Kaikkien osakkaiden valtuutusta edellyttäviä toimia ovat muun muassa rahavarojen jakaminen osakkaille, tilien liittäminen osakkaan verkkopankkipalveluun, arvo-osuuksien tai rahastojen myynti, tallelokeron tyhjentäminen, vakuustilillä säilytettävän asunto-osakekirjan vastaanottaminen, osakkaan perintöveron tai muun henkilökohtaisen velan maksaminen kuolinpesän tililtä sekä tilisopimusten ja muiden palveluiden lopettaminen.

Perinnönjaon toteuttaminen pankissa

Perinnönjaosta on suositeltavaa sopia aina kirjallisesti. Perinnönjakosopimuksessa voidaan myös antaa valtuutukset jaon toteuttamiseen sekä palveluiden lopettamiseen. Sopimusta ei kuitenkaan ole välttämätöntä esittää Nordealle, jos perinnönjako koskee pelkästään kuolinpesän rahavaroja, sillä tähän riittävät osakkaiden yksilöidyt valtakirjat. Sen sijaan jaettaessa kuolinpesän arvo-osuuksia tai rahasto-osuuksia pankille on aina esitettävä jaon kohteena olevaa omaisuutta koskeva lainvoimainen perinnönjakosopimus, jossa on yksilöitävä osakkaille siirrettävien arvo-osuuksien tai rahastojen laji ja kappalemäärä. Kuolinpesän asiointi Nordeassa päättyy, kun kaikki varat on jaettu ja palvelut on lopetettu.

Kuolinpesään liittyvät riitatilanteet

Joskus kuolinpesän osakkaat eivät pysty yhdessä sopimaan perinnönjaosta tai muiden kuolinpesän pankkiasioiden hoitamisesta, kuten vainajan elinaikaisten tapahtumien selvittämisestä. Tällöin osakkaan oikeusturvakeinona on pesänselvittäjän ja tarvittaessa pesänjakajan hakeminen käräjäoikeudelta. Pesänselvittäjä ottaa haltuunsa kuolinpesän omaisuuden ja hoitaa itsenäisesti päätökseen kaikki kuolinpesän pankkiasiat. Pesänjakajan tehtävänä on perinnönjaon toimittaminen. Pesänselvittäjänä ja -jakajana toimiva voi hoitaa kuolinpesän asioita Omapostilla omia tai yrityksen pankkitunnuksia käyttäen.

Muistilista kuolinpesään liittyvistä käsitteistä

Kuolinpesän asioiden hoitamiseen liittyvä sanasto voi joskus tuntua vieraalta. Kokosimme muistilistan tärkeimmistä perintöasioihin liittyvistä käsitteistä ja säännöistä.

Kuolinpesä

Kuolinpesällä tarkoitetaan vainajan omaisuuden ja velkojen kokonaisuutta. Myös edesmenneen sijaan tulevia henkilöitä voidaan kutsua kuolinpesäksi tai joskus perikunnaksi. Osakkaat edustavat yhdessä kuolinpesää ja määräävät sen omaisuudesta. Tätä kutsutaan kuolinpesän yhteishallinnoksi. Kuolinpesän selvitys alkaa heti kuolemantapauksesta. Keskeisimpiä selvitystoimia ovat perunkirjoitus, velkojen maksaminen, omaisuuden rahaksimuutto sekä varojen keskittäminen perinnönjakoa varten. Kuolinpesä lakkaa, kun kaikki siihen kuuluva omaisuus on lainvoimaisesti jaettu. Kuolinpesä voidaan myös jättää osittain tai kokonaan jakamattomaksi.

Osakas

Kuolinpesän osakkaita ovat lakimääräiset perilliset, leski osituksen toimittamiseen saakka sekä yleistestamentin saaja. Pääsääntönä on kaikkien osakkaiden yhteistoiminta henkilökohtaisesti tai yksilöidyllä valtakirjalla. Yksikin osakas saa ilman muiden suostumusta suorittaa kiireellisiä toimenpiteitä. Kuolinpesän osakkaisiin eivät kuulu esimerkiksi leski, jos puolisoilla on täysin poissulkeva avioehto, avopuoliso, erityistestamentin eli legaatin saaja tai kuolinpesän velkoja.

Perukirja

Vainajan perukirja on kuolinpesän perusasiakirja, joka laaditaan perunkirjoituksessa. Perukirjassa todetaan muun muassa osakkaat sekä vainajan ja lesken varojen ja velkojen arvo kuolinhetkellä. Perukirjaan oheistetaan pesän tilaa selvittävät asiakirjat, kuten vainajan virkatodistukset, testamentti ja avioehtosopimus. Perunkirjoitus on toimitettava kolmen kuukauden kuluessa kuolemantapauksesta. Määräajan jatkamista voi hakea verottajalta. Maistraatti voi hakemuksesta vahvistaa, että kaikki osakkaat on merkitty perukirjaan lain mukaisesti. Vainajan perukirja on aina toimitettava Nordealle kokonaisuudessaan.

Testamentti

Testamentilla perittävä voi määrätä, kuka saa hänen jälkeensä omistusoikeuden kuolinpesän omaisuuteen, kuten kaikkien omaisuuteen tai suhteelliseen jako-osaan (yleistestamentti), määrätä yksilöidyn omaisuuden kuten asunto-osakkeen saajasta (erityistestamentti eli legaatti) tai antaa oikeuden hallita kuolinpesän omaisuutta ja saada sen tuotto (käyttöoikeustestamentti). Testamentti ei rajoita rintaperillisen oikeutta lakiosaan. Testamentti tulee lainvoimaiseksi eli lopulliseksi, kun kaikki perilliset ovat saaneet testamentista tiedon ja hyväksyneet sen, tai kun oikeus moittia testamenttia on muuten lopullisesti umpeutunut.

Ositus

Jos avioliitto päättyy puolison kuolemaan, ennen perinnönjakoa on toimitettava avio-oikeuden alaisen omaisuuden ositus. Osapuolina ovat leski ja ensin kuolleen puolison perilliset tai testamentinsaajat. Osituksessa todetaan, mikä omaisuus kuuluu leskelle ja mikä kuolinpesälle, sekä se, onko osapuolilla velvollisuutta suorittaa tasinkoa puolin tai toisin. Poikkeusäntönä leskellä ei ole velvollisuutta luovuttaa tasinkoa ensin kuolleen puolison perillisille, vaikka hän olisi varakkaampi. Ositusta koskevat samat muotomääräykset kuin perinnönjakoa. Ositus- ja perinnönjakosopimus tehdään usein samassa yhteydessä.

Perinnönjako

Perinnönjaossa osakkaat sopivat, mitä omaisuutta kukin saa kuolinpesän netto-omaisuudesta, joka jää, kun kuolinpesästä on ensin maksettu velat, mahdollinen tasinko sekä legaatit. Perinnönjakokirja on tehtävä kirjallisesti, siitä on ilmentävä paikka ja päiväys sekä osakkaiden ja kahden esteettömän todistajan allekirjoitukset. Usein osakkaat sitoutuvat olemaan moittimatta perinnönjakosopimusta, jolloin se tulee heti lainvoimaiseksi. Yksinperimystilanteessa perukirja korvaa jakokirjan.

Edunvalvonta

Jos kuolinpesän osakkaana on alaikäinen tai täysi-ikäinen henkilö, jolle on määrätty edunvalvoja, tietyt kuolinpesän nimissä tehtävät toimet edellyttävät maistraatin myöntämää lupaa. Edunvalvoja tarvitsee luvan esimerkiksi tehdäkseen päämiehen puolesta sopimuksen osituksesta tai perinnönjaosta sekä kuolinpesän omistaman kiinteistön tai asunto-osakkeen myymiseen. Lupakriteerinä on päämiehen edun mukaisuus. Lisäksi, jos osituksen tai perinnönjaon vastapuolina ovat sekä päämies että hänen edunvalvojansa, perinnönjako voi edellyttää edunvalvojan sijaisen määräämistä päämiehelle. Maistraatti antaa lisätietoja luvanvaraisista toimenpiteistä ja eturistiriitilanteessa tarvittavasta edunvalvojan sijaisesta.

Pesänselvittäjä ja -jakaja

Riitatilanteessa käräjäoikeus voi hakemuksesta määrätä kuolinpesään pesänselvittäjän, joka suorittaa kaikki perinnönjakoa valmistelevat toimet ja luovuttaa jako-osuudet osakkaille perinnönjaon tultua lainvoimaiseksi. Lainvoimaisen testamentin toimeenpanijalla on pääsääntöisesti sama toimivalta kuin pesänselvittäjällä. Käräjäoikeus voi lisäksi hakemuksesta määrätä pesänjakajan toimittamaan osituksen tai perinnönjaon. Jos osapuolet eivät pääse sovintoon, pesänjakaja päättää omaisuuden jaosta. Yleensä sama asianajaja määrätään sekä pesänselvittäjäksi että -jakajaksi.

Velat

Velallisen kuollessa luottosopimukset ja muut veloitteet jatkuvat. Kuolinpesän varoilla katetaan sekä elinaikana että kuoleman jälkeen muodostuneet velat, jotka on maksettava kokonaan ennen perinnönjakoa. Ensin kuolinpesän varoista maksetaan hautaukseen, muistotilaisuuteen ja perunkirjoitukseen liittyvät velat. Tämän jälkeen maksetaan muut velat. Ylivelkaisessa kuolinpesässä varat eivät riitä kaikkien velkojen maksuun. Tällöin osa veloista voi jäädä velkojien luottotappioksi. Osakkaalla on henkilökohtainen vastuu kuolinpesän veloista vain poikkeuksellisesti, kuten laiminlyötäessä perunkirjoitusvelvollisuus.

Verotus

Perinnön tai testamentin saaja on perintöverovelvollinen. Perukirja liitteineen on toimitettava perintöverotusta varten verottajalle kuukauden kuluessa perunkirjoituksen toimittamisesta. Perintövero määrätään perukirjasta todettavan laskennallisen perintöosuuden mukaan, eikä siihen vaikuta lopullisessa perinnönjaossa saatu omaisuus. Myös kuolinpesä voi olla verovelvollinen saamistaan tuloista tai saada veronpalautusta. Verohallinto antaa tarkempia ohjeita perillisten ja kuolinpesän verotuksesta.